

UDSKRIFT
AF
ØSTRE LANDSRETS DOMBOG

DOM

Afsagt den 20. januar 2014 af Østre Landsrets 10. afdeling
(landsdommerne Sanne Kolmos, Karen Hald og Peter Fauерholdt Thommesen (kst.)).

10. afd. nr. B-4362-12:

Fagligt Fælles Forbund som mandatar for

Sagsøger

(advokat Jena Juul Holm, besk.)

mod

Industriens Arbejdsskadeforsikring A/S

(advokat Brian Malmros

v/advokat Nanna Hvedstrup Friend iht. proceduretilladelse)

Denne sag, der er anlagt ved Retten i Glostrup den 11. oktober 2012, er ved kendelse af 13. december 2012 henvist til behandling ved Østre Landsret i medfør af retsplejelovens § 226, stk. 1.

Folkepensionsalderen blev pr. 1. januar 2012 forhøjet fra 65 år til 67 år, og som følge heraf fik **Sagsøgeren** af Arbejdsskadestyrelsen i april 2012 tilkendt yderligere 71.991 kr. i erhvervsevnetabserstatning efter arbejdsskadesikringsloven i anledning af en arbejdsulykke, som han havde været udsat for den 26. august 2004. Sagen vedrører spørgsmålet, om arbejdsskadeforsikringsselskabet Industriens Arbejdsskadeforsikring A/S med rette har udbetalt den forhøjede erstatning til det ansvarsforsikringsselskab, som på vegne af

Sgrs. tidligere arbejdsgiver har udbetalt differenceerstatning efter erstatningsansvarsloven, eller om beløbet tilkommer **Sagsøgeren** selv.

Sagsøgeren, har nedlagt påstand om, at sagsøgte, Industriens Arbejdsskadeforsikring A/S, skal tilpligtes at betale **Sgr.** principalt 71.991 kr., subsidiært 31.174 kr., med tillæg af procesrente fra den 10. maj 2012.

Industriens Arbejdsskadeforsikring A/S har endeligt påstået frifindelse, subsidiært mod betaling af 31.174 kr.

Sagsøgeren har fri proces.

Sagsfremstilling

Den 26. august 2004 kom **Sagsøgeren** til skade ved en ulykke i forbindelse med sit arbejde som produktionsmedarbejder hos Roug A/S. Mens han var i færd med at rulle glasfiber på en 1.500 liters tank, trådte han et skridt tilbage og faldt 1½ meter ned i en polyestergrav, hvor han landede på venstre skulder. **Sagsøgeren** er født den **Fødselsdato** 1958 og var på ulykkestidspunktet 46 år.

Ulykken blev anmeldt til Arbejdsskadestyrelsen, der ved afgørelse af 28. september 2007 anerkendte ulykken som en arbejdsskade efter arbejdsskadesikringsloven. **Sagsøgerens** tab af erhvervsevne blev samtidig fastsat til 30 %, og erstatningen herfor blev fastsat til et engangsbeløb på 565.647 kr. på grundlag af en årsløn på 276.000 kr.

Beløbet blev udbetalt af Industriens Arbejdsskadeforsikring A/S som arbejdsskadeforsikringsselskab for Roug A/S.

Sagsøgeren påklagede Arbejdsskadestyrelsens afgørelse til Ankestyrelsen, der den 26. januar 2009 nåede frem til samme resultat, idet dog Ankestyrelsen traf afgørelse om, at erstatningen for tab af erhvervsevne skulle beregnes på grundlag af en årsløn på 284.000 kr.

Ankestyrelsen genoptog siden sagen på ulovbestemt grundlag og traf den 8. september 2009 ny afgørelse, hvorefter årslønnen skulle forhøjes til 370.000 kr., og tabet af erhvervsevne blev forhøjet til 40 %.

Som følge af Ankestyrelsens afgørelser fik **Sagsøgeren** udbetalt yderligere engangsbeløb på henholdsvis 17.492 kr. og 457.670 kr. i erstatning for tab af erhvervsevne.

Industriens Arbejdsskadeforsikring A/S har udbetalt i alt 1.040.809 kr. til **Sagsøgeren** i erstatning for tab af erhvervsevne i henhold til arbejdsskadesikringsloven.

Roug A/S, der er omfattet af ansvarsforsikring tegnet af Hendricks Industries ApS hos Topdanmark Forsikring A/S, har sideløbende med arbejdsskadesagens behandling udbetalt erstatning for tab af erhvervsevne (differenceerstatning) i henhold til erstatningsansvarsloven.

Sagsøgerens samlede krav på erstatning for tab af erhvervsevne i henhold til erstatningsansvarsloven er pr. 15. oktober 2009 opgjort til 1.407.680 kr. som følger:

”Erhvervsevnetab: 40% ...

Årsløn er fastsat til kr. 424.000,00 i 2009.

Årsløn i 2004 på kr. 370.000,00, ... er opreguleret til 2009 med årlige reguleringer i henhold til Erstatningsansvarslovens § 15, stk. 3 på 2,2%, 2,3%, 2,7%, 3,2% og 3,4%

...

Erhvervsevnetabserstatning i h.t. erstatningsansvarslovens §§ 5 – 7:

10 x kr. 424.000,00 x 40% = kr. 1.696.000,00

Aldersreduktion, jf. § 9:

17 % x kr. 1.696.000,00 kr. 288.320,00 kr. 1.407.680,00

Fradrag af erstatningsydelse i h.t. arbejdsskadesikringsloven samt allerede udbetalt erstatning:

Kapitalbeløb ... kr. 565.647,00

Kapitalbeløb ... kr. 17.492,00

Kapitalbeløb ... kr. 457.670,00

Udbetalt Topdanmark kr. 172.638,00

Udbetalt Topdanmark kr. 54.718,00

Restkrav på erhvervsevnetabserstatning

kr. 139.515,00”

Topdanmark Forsikring A/S har i overensstemmelse med denne opgørelse udbetalt i alt 366.871 kr. til **Sagsøgeren** i differenceerstatning, idet en sag mellem **Sagsøgeren** og Topdanmark Forsikring A/S blev endelig afsluttet ved Østre Landsrets dom af 10. februar 2011.

Vedtagelsen af lov nr. 1386 af 28. december 2011 om ændring af lov om social pension medførte, at **Sagsøgerens** folkepensionsalder pr. 1. januar 2012 blev forhøjet til 67 år. Som følge heraf genoptog Arbejdsskadestyrelsen hans arbejdsskadesag og traf den 10. april 2012 afgørelse om, at **Sagsøgeren** skulle have udbetalt yderligere et engangsbeløb på 71.991 kr. i erstatning for tab af erhvervsevne.

Den 8. maj 2012 skrev Topdanmark Forsikring A/S blandt andet følgende til **Sagsøgeren**:

”Vi indtræder i retten til engangsbeløbet på 71.991 kr.

Vi er gjort bekendt med, at Arbejdsskadestyrelsen har genoptaget din arbejdsskadesag på grund af ændrede pensionsregler.

Det fremgår af afgørelsen fra den 10. april 2012, at du skal have udbetalt yderligere 71.991 kr.

Da Hendricks Industries ApS allerede har betalt den fulde erstatning for tab af erhvervsevne til dig efter reglerne i Erstatningsansvarsloven, indtræder vi nu i retten til den supplerende erstatning fra Arbejdsskadeforsikringen.

Til din orientering vedlægger jeg kopi af vores brev til vores arbejdsskadeafdeling.”

Samme dag skrev Topdanmark Forsikring A/S også til selskabets egen arbejdsskadeafdeling, som efter det oplyste er identisk med Industriens Arbejdsskadeforsikring A/S, og til Arbejdsskadestyrelsen.

Til arbejdsskadeafdelingen skrev Topdanmark Forsikring A/S blandt andet:

”Vi beder jer overføre 71.991 kr. til os

Vi er blevet gjort opmærksomme på, at Arbejdsskadestyrelsen har genoptaget sagen og truffet ny afgørelse i arbejdsskadesagen om **Sagsøgerens** tilskadekomst fra den 26.08.2004.

I denne sag har Hendricks Industries ApS til **Sagsøgeren** betalt erstatning for tab af erhvervsevne efter Erstatningsansvarsloven ...

...

Idet et erhvervsevnetab efter Erstatningsansvarsloven opgøres som differencen mellem erhvervsevnetaberstatning efter Erstatningsansvarsloven og erhvervsevnetaberstatning efter Arbejdsskadesikringsloven, vil differencekravet blive mindre, når genoptagelse af sagen fører til en højere erstatning efter Arbejdsskadesikringsloven.

Denne højere erstatning efter Arbejdsskadesikringsloven på 40.817 kr. skal derfor tilfalde Hendricks Industries ApS.

Vi vil bede jer overføre den forhøjede erhvervsevnetaberstatning på 40.817 kr. til os, da vi har udbetalt differencekravet over Hendricks Industries ApS ansvarsforsikring.”

Til Arbejdsskadestyrelsen skrev Topdanmark Forsikring A/S blandt andet:

”Vi indtræder i retten til engangsbeløbet på 71.991 kr.

Som ansvarsforsikringsselskab for Hendricks Industries ApS, giver vi hermed meddelelse om, at vi på vegne af Hendricks Industries ApS indtræder i retten til erstatningsbeløbet på 40.817 kr. i anledning af jeres afgørelse fra den 10. april 2012.

Dette skyldes, at vi på vegne af Skanska Danmark A/S har betalt erstatning for tab af erhvervsevne efter Erstatningsansvarsloven.

Jeg vedlægger kopi af vores brev til Arbejdsskadeselskabet.”

Der er enighed om, at ”Skanska Danmark A/S” skal læses som ”Hendricks Industries ApS”, og det er oplyst for landsretten, at Industriens Arbejdsskadeforsikring A/S herefter udbetalte 71.991 kr. til Topdanmark Forsikring A/S.

Ved breve af 31. juli 2012 rettede Fagligt Fælles Forbund som mandatar for **Sagsøgeren** henvendelse til Topdanmark Arbejdsskadeforsikring A/S (dvs. Industriens Arbejdsskadeforsikring A/S) og Topdanmark Forsikring A/S, idet Fagligt Fælles Forbund blandt andet bestred, at der var hjemmel til at udbetale beløbet til Topdanmark Forsikring A/S.

Der er under sagen fremlagt uddrag af en korrespondance mellem Forsikring & Pension og Arbejdsskadestyrelsen om forholdet mellem erhvervsevnetabserstatning efter arbejdsskadesikringsloven og differenceerstatning efter erstatningsansvarsloven i forbindelse med en tidligere forhøjelse af folkepensionsalderen med virkning pr. 1. juli 2009. I et brev af 18. maj 2009 fra Forsikring & Pension til Arbejdsskadestyrelsen hed det blandt andet:

”Forsikring & Pension er imidlertid usikker på, hvorledes der i relation til udbetaling af yderligere erstatning skal forholdes i de tilfælde, hvor en arbejdsulykke er foranlediget af en ansvarspådragende handling begået eksempelvis af skadelidtes arbejdsgiver. I så tilfælde kan der have forekommet et differencekrav i medfør af erstatningsansvarsloven. ...

Medmindre den yderligere erstatning efter arbejdsskadesikringsloven som følge af ændringen i lov om social pension er større end ovennævnte differencekravserstatning, er skadelidte så at sige allerede blevet kompenseret for den højere folkepensionsalder. Accepteres dette synspunkt, synes det ikke åbenbart urimeligt, om den yderligere erstatning efter arbejdsskadesikringsloven tilfalder det forsikringsselskab, hvori ansvarsforsikringen var placeret. I modsat fald vil der i erstatningsmæssig henseende ske forskelsbehandling af de skadelidte, for hvilke arbejdsulykken er indtruffet før respektive efter den 1. juli 2009.

...

På denne baggrund skal Forsikring & Pension hermed anmode Arbejdsskadestyrelsen om i lyset af ovenstående at redegøre for rækkevidden af den regresadgang, som statueres i arbejdsskadesikringslovens § 29, stk. 2, herunder om den pågældende bestemmelse giver ansvarsforsikringsselskaberne en ret, som vil kunne gøres gældende i forbindelse med reberegning af erstatninger efter arbejdsskadesikringsloven som følge af den forestående ændring af lov om social pension.”

I Arbejdsskadestyrelsens svar af 25. juni 2009 hed det blandt andet:

”Det er Arbejdsskadestyrelsens opfattelse, at § 29, stk. 2, indebærer, at ansvarsforsikringsselskabets krav omfatter den erstatning, som arbejdsskadeforsikringsselskabet eller Arbejdsmarkedets Erhvervssygdomsforsikring har pligt til at betale på det tidspunkt hvor kravet fremsættes. Det vil sige på tidspunktet for den oprindelige afgørelse.

I denne situation, hvor en lovændring i anden lov (lov om social pension) indebærer, at kravet efter arbejdsskadesikringsloven efterfølgende beregningsmæssigt forhøjes uden ændring af erstatningsspørgsmålet i arbejdsskadesagen, har ansvarsforsikringsselskabet ikke krav på forhøjelsen.

Forhøjes kravet efter arbejdsskadesikringsloven som følge af en egentlig genoptagelse af erstatningsspørgsmålet i arbejdsskadesagen efter arbejdsskadesik-

ringsloven har ansvarsforsikringsselskabet som hidtil krav på en eventuel forhøjelse.”

Procedure

Fagligt Fælles Forbund som mandatar for Sagsøgeren har i det væsentlige procederet i overensstemmelse med påstandsdokument af 11. november 2013, hvoraf fremgår blandt andet:

”Sagsøger gør gældende, at sagsøgte har været uberettiget til at udbetale den yderligere erstatning for erhvervsevnetab til Topdanmark Forsikring A/S.

Til støtte herfor gøres gældende,

- at Topdanmark Forsikring A/S udbetalte erstatning for erhvervsevnetab til sagsøger af flere gange frem til december 2009,
- at sagen mellem sagsøger og sagsøgers arbejdsgiver med krav om erstatning efter erstatningsansvarsloven blev endeligt afsluttet ved Østre Landsrets dom af 10. februar 2011,
- at Topdanmark Forsikring A/S' indtræden i sagsøgers krav på yderligere erstatning efter arbejdsskadesikringsloven er at ligestille med en genoptagelse af den afsluttede sag om erstatning efter erstatningsansvarsloven, og
- at genoptagelse af den afsluttede sag om erstatning efter erstatningsansvarsloven alene kan ske på begæring af sagsøger, jf. erstatningsansvarslovens § 11, stk. 1.

Da sagsøger ikke har anmodet Topdanmark Forsikring A/S om genoptagelse af sagen efter erstatningsansvarsloven, er sagsøgte uberettiget til at udbetale den yderligere erstatning til Topdanmark Forsikring A/S.

Til støtte herfor gøres endvidere gældende, at det følger af erstatningsansvarslovens § 15, stk. 3, at erstatning efter erstatningsansvarsloven fastsættes på grundlag af de beløb, der var gældende på det tidspunkt, hvor erstatning efter erstatningsansvarsloven kunne kræves betalt. Det følger af erstatningsansvarslovens § 16, stk. 1, at forfaldstidspunkt for erstatning efter erstatningsansvarsloven i denne sag er 1 måned efter at Arbejdsskadestyrelsen har truffet den oprindelige afgørelse om erhvervsevnetab, idet denne afgørelse dannede grundlag for opgørelsen af sagsøgers differencekrav.

Sagsøger gør også gældende,

- at adgangen i arbejdsskadesikringslovens § 29 til at et ansvarsforsikringsselskab, der har udbetalt erstatning efter erstatningsansvarsloven, kan kræve erstatningen helt eller delvist godtgjort af arbejdsskadeforsikringsselskabet, der skal udbetale erstatning efter arbejdsskadesikringsloven, ikke tager sigte på den her foreliggende situation,
- at bestemmelsen har et meget lille anvendelsesområde, idet udgangspunktet er, at skadelidte først kan kræve erstatning efter erstatningsansvarsloven, når der er udbetalt erstatning efter arbejdsskadesikringsloven, og

- at bestemmelsen er tænkt anvendt, hvor ansvarsforsikringsselskabet har været uden kendskab til, at der kunne fremsættes krav om erstatning efter arbejdsskadesikringsloven og derfor har udbetalt fuld erstatning efter erstatningsansvarsloven, og
- at bestemmelserne forudsætter, at ansvarsforsikringsselskabet straks har denuncieret Arbejdsskadestyrelsen, således det kan fremgå af Arbejdsskadestyrelsens afgørelse om erstatning.

Til støtte herfor gøres gældende,

- at Topdanmark Forsikring A/S var vidende om, at sagsøgers skade var omfattet af arbejdsskadesikringsloven,
- at sagsøger tidligere har fået udbetalt erstatning efter arbejdsskadesikringsloven, hvilket der blev taget højde for ved Topdanmark Forsikring A/S' udbetaling af erstatning for erhvervsevnetab til sagsøger senest i december 2009, og
- at Topdanmark Forsikring A/S først valgte at denunciere Arbejdsskadestyrelsen knapt en måned efter at Arbejdsskadestyrelsen havde truffet den nye afgørelse om erstatning og havde meddelt afgørelsen til sagsøger og sagsøgte.

Sagsøger gør endvidere gældende,

- at arbejdsskadesikringslovens § 77 tager sigte på de situationer, hvor sager om krav efter arbejdsskadesikringsloven og erstatningsansvarsloven, uden at det kan bebrejdes skadelidte, verserer i umiddelbar tidsmæssig sammenhæng,
- at bestemmelsen ikke er tiltænkt anvendt i de tilfælde, hvor der sker forhøjelse af erstatningen efter arbejdsskadesikringsloven, som følge af folketingets ændring af folkepensionsalderen,
- at en sådan eventuel afsmittende virkning alene bør finde sted efter udtrykkelig beslutning af folketinget, og
- at arbejdsskadesikringsloven er en beskyttelseslov, hvorfor den skal fortolkes indskrænkende og ikke udvidende, når det er til skade for skadelidte.

Sagsøgers synspunkt støttes på Arbejdsskadestyrelsens brev af 25. juni 2009 til Forsikring og Pension.

Såfremt retten kommer frem til, at sagsøgte har været berettiget til at udbetale den yderligere erstatning for erhvervsevnetab til Topdanmark Forsikring A/S gøres det gældende, at sagsøgte alene har været berettiget til at udbetale 40.817 kr.

Til støtte herfor gøres gældende,

- at Topdanmark Forsikring A/S har stillet krav om udbetaling af 40.817 kr.,
- at sagsøgte har udbetalt 71.991 kr., og
- at sagsøger har krav på den del af erstatning, som Topdanmark Forsikring A/S ikke har denuncieret i.

Endelig gøres det gældende, at sagsøgte alene bærer ansvaret for den uretmæssige udbetaling af den yderligere erstatning til Topdanmark Forsikring A/S, og at sagsøger derfor skal rette sit krav mod sagsøgte.

Industriens Arbejdsskadeforsikring A/S har i det væsentlige procederet i overensstemmelse med påstandsdokument af 3. oktober 2013, hvoraf fremgår blandt andet:

”Til støtte for sagsøgtes påstand gøres gældende, at sagsøgte er forpligtet til at godtgøre Topdanmark Forsikring A/S for meget udbetalt erstatning, jf. Arbejdsskadesikringsloven (ASL) § 29, stk. 2, 1. pkt.

Sagsøgte foretog udbetaling til Topdanmark Forsikring A/S på baggrund af Arbejdsskadestyrelsens afgørelse ... og henvendelsen fra Topdanmark Forsikring A/S. Det gøres derfor gældende, at sagsøgtes udbetaling til Topdanmark Forsikring skete med frigørende virkning over for sagsøger. Følgelig har sagsøger ikke krav på erstatning fra sagsøgte, og sagsøgte skal derfor frifindes.

Vedtagelsen af den generelle forhøjelse af folkepensionsalderen medførte en forhøjelse af erstatning efter ASL, og de skadelidte, der *ikke* har et krav på erstatning mod en ansvarlig skadevolder, vil derfor være berettiget til øget erstatning som følge af den generelle forhøjelse af pensionsalderen.

Erstatningen for tab af erhvervsevne efter erstatningsansvarsloven er ikke reguleret i forbindelse med forhøjelsen af folkepensionsalderen.

Sagsøgers endelige krav på erstatning fra den ansvarlige skadevolder skal opgøres i overensstemmelse med ASL § 29, stk. 2, hvorefter et eventuelt erstatningskrav skal nedsættes med et eventuelt beløb udbetalt efter ASL. Erstatning opgjort efter EAL er således den maksimalt opnåelige erstatning for sagsøger, og da disse regler *ikke* er ændret i forbindelse med forhøjelse af folkepensionsalderen, er den øvre grænse for erstatning til skadelidte fortsat fastslået med bestemmelserne i erstatningsansvarsloven.

Det *bestrides* således, at ASL § 29, stk. 2 skal fortolkes som anført af Arbejdsskadestyrelsen, ... idet der hverken ses at være støtte i loven, forarbejder eller retspraksis for dette synspunkt.

Samtidig omfatter sagsøgers krav, ydelser som sagsøger allerede har modtaget erstatning for fra Topdanmark Forsikring på vegne af sagsøgers arbejdsgiver. Hvis sagsøger får medhold i sin påstand vil sagsøger med andre ord modtage erstatning for samme ydelse 2 gange, hvilket er i strid med grundlæggende erstatningsretlige principper.

Det *bestrides*, at sagsøgte alene skulle være berettiget til at modtage kr. 40.817. Dette beror på en åbenlys skrivefejl og det rette beløb kr. 71.991 fremgår ligeledes af korrespondancen.”

Retsgrundlaget

Forholdet mellem arbejdsskadesikringsloven og erstatningsansvarsloven

Arbejdsskadesikringslovens § 29, stk. 2, og § 77, 1. og 2. pkt., har følgende ordlyd:

”§ 29. ...

Stk. 2. Den erstatningsansvarlige skadevolder eller dennes ansvarsforsikrings-selskab har krav på at få godtgjort erstatning og godtgørelse fra arbejdsskade-forsikringsselskabet eller Arbejdsmarkedets Erhvervssygdomssikring, når der er udbetalt erstatning eller godtgørelse som følge af arbejdsskaden til tilskade-komne eller dennes efterladte. Kravene fra den erstatningsansvarlige skadevol-der eller dennes ansvarsforsikringsselskab omfatter erstatnings- og godtgørel-sesbeløb af samme art, som arbejdsskade-forsikringsselskabet eller Arbejds-markedets Erhvervssygdomssikring har pligt til at betale på det tidspunkt, hvor kravet fremsættes.

...

§ 77. Ydelser i henhold til loven kan ikke danne grundlag for regreskrav mod en skadevolder, der har pådraget sig erstatningspligt over for tilskadekomne eller deres efterladte ... Tilskadekomnes eller de efterlattes krav mod den er-statningsansvarlige nedsættes, i det omfang der er betalt eller er pligt til at be-tale ydelser til de pågældende efter denne lov. ...”

Bestemmelsen i § 77 blev introduceret ved lov nr. 79 af 8. marts 1978 om arbejdsskade-for-sikring. I bemærkningerne til lovforslagets § 55, stk. 2 (nu § 77, 2. pkt.) hedder det blandt andet (Folketingstidende 1977-1978, Tillæg A, sp. 946):

”Hensigten med bestemmelsen er at udelukke mulighed for dobbelterstatning til skadelidte i det omfang, forsikringsselskabets regresret bortfalder. Dette op-nås ved at fastslå, at skadelidte ikke kan fremsætte krav mod den erstatnings-pligtige i anledning af et tab, han har fået eller vil få erstattet over den lovplig-tige arbejdsskade-forsikring.”

Bestemmelsen i § 29, stk. 2, blev vedtaget ved lov nr. 390 af 20. maj 1992 om forsikring mod følger af arbejdsskade. I bemærkningerne til lovforslagets § 40, stk. 2, (nu § 29, stk. 2) hedder det blandt andet (Folketingstidende 1991-1992, Tillæg A, sp. 3674 f.):

”Bestemmelsens stk. 2, som er ny, må ses i sammenhæng med den gældende lovs § 55 [nu § 77], efter hvilken skadelidtes krav mod en erstatningsansvarlig skadevolder nedsættes svarende til arbejdsskadeerstatningen. Den foreslåede bestemmelse tager højde for de situationer, hvor skadelidte eller de efterladte har modtaget erstatningsbeløb fra skadevolderen eller dennes ansvarsforsik-ringsselskab, men endnu ingen eller kun delvis erstatning efter arbejdsskade-forsikringsloven. Bestemmelsens sigte er undgåelse af dobbelterstatning. Ved bestemmelsen pointeres, at erstatningskravet og erstatningsforpligtelsen skal vedrøre samme erstatningsart (erhvervsevnetabserstatning contra erhvervsev-netabserstatning, meengodtgørelse contra meengodtgørelse og så videre). End-videre pointeres, at arbejdsskade-forsikringsselskabet kun kan forpligtes inden-for det beløb, det på tidspunktet for kravets fremsættelse stadig er pligtigt at

betale efter arbejdsskadeforsikringsloven. Har skadelidte på dette tidspunkt eksempelvis fået udbetalt erhvervsevnetabserstatning som engangskapital, skal arbejdsskadeforsikrings-selskabet naturligvis ikke godtgøre et fremsat krav for tab af erhvervsevne.”

Den 1. januar 2004 trådte den nugældende arbejdsskadesikringslov i kraft som led i arbejdsskadereformen, jf. lov nr. 422 af 10. juni 2003. I de almindelige bemærkninger til lovforslaget hedder det blandt andet (Folketingstidende 2002-2003, Tillæg A, sp. 6601):

”2.2. Forholdet til erstatningsansvarsloven

De almindelige erstatningsretlige regler gælder ved siden af arbejdsskadesikringsloven, og hvis arbejdsgiveren eller andre er ansvarlige for skaden efter dansk rets almindelige erstatningsregler, kan tilskadekomne eller den efterladte rejse et erstatningskrav mod pågældende på dette grundlag og kræve en erstatning, som er udmålt efter erstatningsansvarslovens regler. ...

Efter arbejdsskadesikringsloven nedsættes tilskadekomnes eller efterladedes krav efter erstatningsansvarsloven mod den erstatningsansvarlige dog i det omfang, der er betalt eller er pligt til at betale ydelser til de pågældende efter arbejdsskadesikringsloven. Et krav om erstatning efter erstatningsansvarsloven er således subsidiært i den forstand, at det kun kan rejses i det omfang, kravet ikke dækkes efter arbejdsskadesikringsloven (”differencekrav”). Dette indebærer, at tilskadekomne eller efterladede ikke modtager dobbeltkompensation.”

I bemærkningerne til lovforslagets § 29, stk. 2, der afløste den tidligere gældende lovs § 40, stk. 2, er anført (Folketingstidende 2002-2003, Tillæg A, sp. 6624):

”Med hensyn til bestemmelsen i stk. 2 bemærkes, at bestemmelsen sammenholdt med bestemmelsen i forslaget § 77 ikke forhindrer den ansvarlige skadevolder eller dennes ansvarsforsikrings-selskab i at udbetale erstatning m.v. efter erstatningsansvarsloven m.v., inden erstatning m.v. efter arbejdsskadesikringsloven er opgjort.”

Tilsvarende er anført i bemærkningerne til lovforslagets § 77, som afløste den tidligere gældende lovs § 59.

Forhøjelsen af folkepensionsalderen

Den 1. juli 2009 trådte lov nr. 1586 af 20. december 2006 om ændring af lov om social pension i kraft. Med loven blev folkepensionsalderen som led i velfærdsreformen gradvist forhøjet for personer født efter den 1. januar 1959.

Som følge heraf gennemførtes en række konsekvensændringer i blandt andet arbejdsskadesikringsloven, jf. lov nr. 1587 af 20. december 2006 som ændret ved lov nr. 496 af 6. juni 2007. I bemærkningerne til 2006-ændringslovens ikrafttrædelsesbestemmelser (lovforslagets § 19) er blandt andet anført (Folketingstidende 2006-2007, Tillæg A, sp. 2090):

”Når loven træder i kraft 1. juli 2009, vil Arbejdsskadestyrelsen genoptage de sager, som frem til dette tidspunkt er afgjort, efter at arbejdsskadereformen trådte i kraft 1. januar 2004, og hvor der er tilkendt en erstatning for tab af erhvervsevne til tilskadekomne, som er omfattet af den højere pensionsalder ... Det drejer sig om både kapitalerstatninger og erstatning udbetalt som løbende ydelser. Ved eventuel senere justering af pensionsalderen vil der ligeledes blive tale om at genoptage afgjorte sager. Konsekvensen vil være en højere kapitalerstatning, eller en løbende ydelse, der udbetales over et længere åremål.”

Ved lov nr. 1386 af 28. december 2011 om ændring af lov om social pension blev forhøjelsen af folkepensionsalderen pr. 1. januar 2012 fremrykket med fem år, således at forhøjelsen nu omfattede personer født efter den 1. januar 1954.

Rettens begrundelse og resultat

Efter arbejdsskadesikringslovens § 77, 2. pkt., nedsættes den skadelidtes krav på erstatning efter erstatningsansvarsloven mod skadevolderen eller dennes ansvarsforsikringsselskab, i det omfang et arbejdsskadeforsikringsselskab har betalt eller er pligtig at betale erstatning til den skadelidte efter arbejdsskadesikringsloven.

Arbejdsskadesikringslovens § 29, stk. 2, som skal ses i sammenhæng med denne bestemmelse, tager højde for de - få - situationer, hvor f.eks. ansvarsforsikringsselskabet har udbetalt erstatning, inden der er udbetalt fuld erstatning efter arbejdsskadesikringsloven. I disse situationer kan ansvarsforsikringsselskabet kræve at få den udbetalte erstatning godtgjort af arbejdsskadeforsikringsselskabet, i det omfang arbejdsskadeforsikringsselskabet fortsat har pligt til at betale erstatning efter arbejdsskadesikringsloven på det tidspunkt, hvor ansvarsforsikringsselskabet fremsætter sit krav.

Formålet med begge bestemmelser er ifølge forarbejderne at undgå dobbeltkompensation af den skadelidte, således at den skadelidte ikke opnår højere erstatning – post for post – end den skadelidte er berettiget til efter enten arbejdsskadesikringslovens eller erstatningsansvarslovens regler.

Erstatning for tab af erhvervsevne beregnes efter arbejdsskadesikringslovens § 17, jf. § 27, på grundlag af skadelidtes årsløn til en løbende ydelse over en nærmere bestemt periode, hvis ophør afhænger af skadelidtes folkepensionsalder. Hvis tabet af erhvervsevne er på mindre end 50 %, som det er tilfældet med **Sagsøgeren**, omsættes erstatningen til et kapitalbeløb.

I modsætning hertil fastsættes erstatning for tab af erhvervsevne efter erstatningsansvarsloven - differencekravet - efter lovens § 6 og § 9 til et kapitalbeløb på grundlag af skadelidtes årsløn ganget med erhvervsevnetabsprocenten og herefter ganget med 10. Erstatningen nedsættes endvidere i forhold til skadelidtes alder på skadestidspunktet.

Principperne for erstatningsopgørelsen er således forskellige i de to lovgivninger, og erstatningsopgørelsen i henhold til arbejdsskadesikringsloven påvirkes af ændringer i folkepensionsalderen, hvorimod dette ikke er tilfældet for erstatningsopgørelsen efter erstatningsansvarsloven.

Arbejdsskadesikringslovens § 29, stk. 2, må – efter bestemmelsens ordlyd og formålet om at undgå dobbeltkompensation af den skadelidte – forstås således, at ansvarsforsikringsselskabet kan kræve den forhøjede erhvervsevnetabs'erstatning efter arbejdsskadesikringsloven udbetalt af arbejdsskadeforsikringsselskabet, i det omfang ansvarsforsikringsselskabet har udbetalt difference'erstatning efter erstatningsansvarsloven til den skadelidte. Der er således ikke grundlag for at fortolke bestemmelsen indskrænkende, sådan som Fagligt Fælles Forbund har gjort gældende.

I denne sag har **Sagsøgeren** pr. 15. oktober 2009, da arbejdsskadesagen var afgjort, opgjort sit krav på erhvervsevnetabs'erstatning efter erstatningsansvarsloven til i alt 1.407.680 kr. svarende til et differencekrav på 366.871 kr. Dette beløb har Topdanmark Forsikring A/S udbetalt.

Som følge af at **Sagsøgerens** folkepensionsalder pr. 1. januar 2012 blev forhøjet til 67 år, har Arbejdsskadestyrelsen genoptaget arbejdsskadesagen og den 10. april 2012 tilkendt ham yderligere et engangsbeløb på 71.991 kr. i erstatning for tab af erhvervsevne efter arbejdsskadesikringsloven.

Eftersom den udbetalte differenceerstatning efter erstatningsansvarsloven på 366.871 kr. overstiger den forhøjede erstatning efter arbejdssikringsloven på 71.991 kr., har Topdanmark Forsikring A/S været berettiget til at kræve den forhøjede erstatning udbetalt til sig efter arbejdsskadesikringslovens § 29, stk. 2.

Dette gælder, uanset at Topdanmark Forsikring A/S ikke i forbindelse med udbetalingen af differenceerstatning forbeholdt sig senere at gøre brug af den ret, som tilkommer forsikringsselskabet efter arbejdsskadesikringslovens § 29, stk. 2.

Den omstændighed, at Topdanmark Forsikring A/S i brevene af 8. maj 2012 til arbejdsskade-forsikringsselskabet og Arbejdsskadestyrelsen anførte, at forsikringsselskabet indtrådte i et krav på "40.817 kr.", kan ikke føre til, at forsikringsselskabet kun har krav på dette beløb. Efter indholdet af brevene, der også angiver det korrekte beløb, og som er sendt på baggrund af Arbejdsskadestyrelsens afgørelse af 10. april 2012, må det have stået modtagerne klart, at angivelsen af beløbet "40.817 kr." beroede på en fejl, og at Topdanmark Forsikring A/S gjorde krav på det fulde beløb. Dertil kommer, at forsikringsselskabets brev til **Sagsøgeren** samme dag ikke indeholder fejl, hvorfor han ikke er blevet bibragt en berettiget forventning om udbetaling af en del af erstatningen.

Landsretten tager derfor Industriens Arbejdsskade-forsikring A/S' frifindelsespåstand til følge.

Statskassen skal for Fagligt Fælles Forbund som mandatar for **Sagsøgeren**, der har fri proces, betale sagsomkostninger til Industriens Arbejdsskade-forsikring A/S med 30.000 kr. til dækning af udgifter til advokatbistand inkl. moms. Ved fastsættelsen af beløbet er der ud over sagens værdi og omfang taget hensyn til, at hovedforhandlingen den 11. oktober 2013 måtte udsættes på dagen som følge af Fagligt Fælles Forbunds forhold.

T h i k e n d e s f o r r e t :

Industriens Arbejdsskade-forsikring A/S frifindes.

I sagsomkostninger skal statskassen inden 14 dage efter denne doms afsigelse betale 30.000 kr. til Industriens Arbejdsskade-forsikring A/S.

Sagsomkostningerne forrentes efter rentelovens § 8 a.

(Sign.)

— — —

Udskriftens rigtighed bekræftes. Østre Landsret, den